

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ
Сектор за макроекономска политика

КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Март 2011 година

Скопје, мај 2011 година

РЕЗИМЕ

НА НАЈВАЖНИТЕ КРАТКОРОЧНИ ЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА

Март 2011 година

- Висок раст на индустриското производство во март 2011 година во однос на март 2010 година од 24,5%, што претставува највисок раст на годишно ниво во последните 5 години;
- Стапка на инфлација од 5,2% на годишно ниво и 1,7% на месечно ниво;
- Годишен раст на физичкиот обем на извозот во првиот квартал 2011 година од 18%, со висок номинален вредносен раст од 41,1%; раст на увезените количини на стоки од 28,6%, со вредносен номинален раст од 45,9%;
- Раст на вкупните приходи во Буџетот од 6,5%, а на вкупните расходи од 2,5% во првиот квартал од 2011 во однос на истиот период лани; Дефицит на Буџетот на РМ од 3.713 милиони денари и дефицит на Централниот буџет од 3.205 милиони денари;
- Раст на вкупните кредити кон приватниот сектор во март од 8% на годишна основа, со истовремен раст на вкупниот депозитен потенцијал на банките од 12,4%;
- Во март 2011 година бројот на невработени лица е намален за 5,4% во однос на март 2010 година.

1. Реален сектор

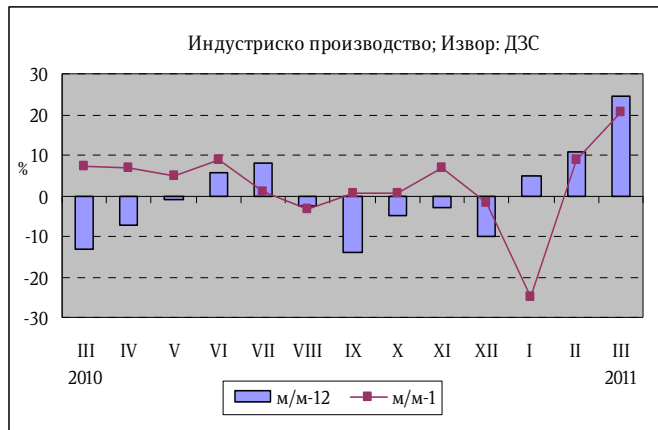
Индустриско производство

Индустриското производство во март 2011 година во однос на март 2010 година забележа исклучително висок раст од 24,5%, со што продолжува трендот на високи стапки на раст од почетокот на годината. Секторот Рударство и вадење на камен на годишно ниво забележа висок раст од 24,4% при што гранката Вадење на други руди и камен забележа раст од 104,9%, Вадење на јаглен и лигнит забележа раст од 45,9%, додека гранката Вадење на руди на метал забележа пад од 23,3%. Секторот Преработувачка индустрија, кој сочинува 83,7% од индустриското производство, забележа висок раст од 28,9% на годишно ниво. Секторот Снабдување со електрична енергија, гас пареа и климатизација забележа раст од 4,1% во март 2011 година во споредба со март 2010 година.

	м/м-1	м/м-12	I-III 2011 I-III 2010
Вкупно	20,5	24,5	13,8
Рударство и вадење камен	22,1	24,4	7,9
Преработувачка индустрија	23,2	28,9	18,4
Снабдување со ел. енергија, гас, пареа и климатизација	6,6	4,1	-3,0

Извор: ДЗС

Во рамки на преработувачката индустрија, позитивен годишен раст е регистриран кај 14 од 23 гранки што сочинуваат 58,1% од индустриското производство, при што, значаен раст е забележан кај две од трите носечки гранки со двоцифрено учество во структурата на индустриското производство. Така, висок раст е остварен кај Производството на облека од 42,0% и кај Производството на метали од 43,7%, со што продолжува трендот на високи стапки на раст кај овие гранки, додека кај Производството на прехранбени производи е регистриран пад од 3,6%.

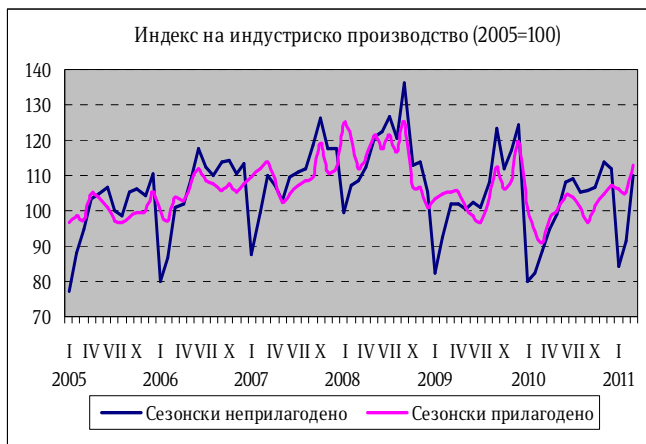

Најголем позитивен придонес во годишниот раст на индустриското производство во март има Производството на кокс и рафинирани нафтени производи од 24,3 п.п., со структурно учество од 4,53%, а најголем негативен придонес има Производството на кожа од -0,6 п.п., со ниско учество од 1,63% во структурата на вкупното индустриско производство.

Индустриското производство во март во однос на февруари 2011 година забележа раст од 20,5%. Секторската анализа укажува дека раст е регистриран кај Преработувачката индустрија од 23,2%, кај секторот Рударство и вадење на камен 22,1% и кај секторот Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација 6,6%. Во рамки на преработувачката индустрија на месечно ниво раст е забележан кај 17 од 23 гранки, што претставува околу 73,64% од

индустриското производство, при што раст оствари Производство на метали од 24,8%, Производството на прехранбени производи од 20,6% и Производство на облека 3,4%. Десезонираниот месечен раст на индустриското производство во март 2011 година изнесува 7,3%, што укажува на позитивно сезонско влијание во индустријата.

На кумулативна основа индустриското производство во периодот јануари – март 2011 година забележа раст од 13,8% во однос на истиот период од 2010 година. Секторот Преработувачка индустрија забележа висок раст од 18,4%. Секторот Рударство и вадење на камен забележа раст од 7,9%, додека секторот Снабдување со електрична енергија, гас пареа и климатизација бележи пад од 3%.

Податоците за индустриско производство по главни индустриски групи во март 2011 во однос на март 2010 година покажуваат дека зголемување на производството бележат сите групи: Енергија 31,8%, Интермедијарни производи, освен енергија 23,6%, Капитални производи 47,4%, Трајни производи за широка потрошувачка 150,2% и Нетрајни производи за широка потрошувачка 9,3%.

На месечно ниво податоците за индустриското производство по наменски групи во март 2011 покажуваат дека зголемување на производството бележат групите: Енергија 4,3%, Интермедијарните производи, освен енергија 26,1%, Капитални производи 13,9%, Трајни производи за широка потрошувачка 118,3% и Нетрајни производи за широка потрошувачка 19,2%.

На кумулативна основа во периодот јануари – март 2011 година во однос на истиот период претходната година раст бележат сите групи: Енергија 6,8%, Интермедијарните производи, освен енергија 19,9%, Капитални производи 64,6%, Трајни производи за широка потрошувачка 65,2% и Нетрајни производи за широка потрошувачка 3,9%.

Деловни тенденции во преработувачката индустрија

Тековната економска состојба на деловните субјекти во март 2011 година е поповолна во однос на претходниот месец, како и во однос на март 2010 година, што претставува континуитет во подобрувањето во последните пет месеци. Оценката за обезбеденоста на производството со порачки е поповолна во однос на претходниот месец и многу поповолна во однос на март 2010 година, при што подобрување има кај домашните порачки, додека кај странските има мало влошување. Обемот на производството на деловните субјекти во март 2011 година бележи пораст во споредба со претходниот

месец. Во март 2011 година оценката за обемот на производство во изминатите три месеци е поповолна во однос на февруари 2011 година и многу поповолна во однос на март 2010 година. Очекувањата за обемот на производството во март 2011 за наредните три месеци се поповолни во однос на претходниот месец и многу поповолни во однос на март 2010 година, како и очекувањата за бројот на вработените. Во март 2011 година залихите на суровини и репроматеријали, како и сегашните набавки на суровини и репроматеријали, се под и околу нормалата. Залихите на готовите производи во март 2011 година се зголемени во споредба со претходниот месец. Според оценката на раководителите, во наредниот период, просечните набавни цени на инпутите, како и продажните цени на готовите производи ќе се зголемат.

Просечното искористување на капацитетите на деловните субјекти во март 2011 година изнесува 61,6% од нормалното искористување, што претставува зголемување во однос на минатиот месец кога изнесуваше 59,6%. Споредено со март 2010 година (55,5%) се забележува зголемена искористеност на капацитетите за 6,1 п.п., што претставува значително подобрување.

Најголемо влијание на ограничувањето на обемот производството во март 2011 година имаат следните фактори: недоволната странска побарувачка со 19,8%, недоволната домашна побарувачка со 17,9%, финансиските проблеми со 12,7%, неизвесното економско опкружување со 10,6% и недостигот на квалификувана работна сила 8,3%. Во март 2011 година, помал број на деловни субјекти (намалување од 3,2 п.п. во однос на февруари) ја посочиле недоволната странска побарувачка како ограничувачки фактор за зголемување на производството, а поголем број од деловните субјекти ги посочиле недостигот на суровини и недостигот на опрема, како ограничувачки фактори во однос на февруари 2010 година. Кај останатите фактори нема позначајни промени.

Број на работници во индустријата

Бројот на работници во индустријата во март 2011 година во однос на март 2010 година забележа зголемување од 1,1%. Секторската анализа укажува на зголемување на бројот на работници на годишно ниво во секторот Рударство и вадење на камен од 3,7%, како резултат на високиот раст од 10,8% во гранката Вадење на други руди и камен и раст од 7,0% во гранката Вадење на јаглен и лигнит. Во гранката Вадење на руди на метал регистриран е пад од 1,6%.

Во Секторот Преработувачка индустрија регистриран е раст од 0,6%. Во рамки на преработувачката индустрија висок раст на годишно ниво на бројот на вработени е регистриран во Производството на метали од 24,3%, што е од особено значење имајќи го предвид големото учество во структурата на индустриското производство. Раст на бројот на работници на годишно ниво е забележан и кај: Производство на машини и уреди, неспомнати на друго место 17,2%, Производство на кожа и слични производи од кожа 9,7%, Производство на фабрикувани метални производи, освен машини и опрема 7%, Производство на хемикалии и хемиски производи 3,3%, Останата производствена индустрија 1,5%, Производство на мебел 1,2%, Производство на

производи од гума и производи од пластични маси 0,7% и Производство на облека 0,1%. Бројот на работници во секторот Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација забележа раст од 4,0%.

На кумулативна основа, во првиот квартал 2011 година во однос на истиот период од 2010 година бројот на работници во индустријата забележа раст 0,9%. Притоа, секторот Рударство и вадење камен забележа раст од 3,7%, секторот Преработувачка индустрија од 0,5% и секторот Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација од 3,2%.

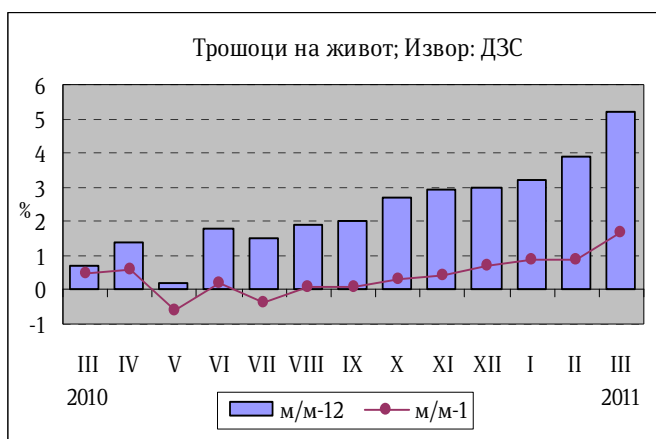
Податоците за бројот на работници во индустријата по наменски групи во март 2011 во однос на март 2010 година покажуваат дека најголемо зголемување на бројот на работници бележи групите Интермедијарни производи, освен енергија и Капитални производи од 4,8%. Групата Енергија бележи раст од 2,9%, додека минимален пад е регистриран кај групата Трајни производи за широка потрошувачка 1,9% и Нетрајни производи за широка потрошувачка 1,6%.

На кумулативна основа во првиот квартал 2011 година во однос на истиот квартал од 2010 година, податоците за бројот на работниците во индустријата по наменски групи покажуваат дека зголемување на бројот на работници бележат групите Интермедијарни производи, освен енергија 4,7%, Капитални производи 4,5% и Енергија 2,3%, додека пад е регистриран кај групата Нетрајни производи за широка потрошувачка -1,7%.

Инфлација

Во март 2011 година инфлацијата (CPI) изнесува 5,2% во однос на истиот месец претходната година, односно 1,7% споредено со претходниот месец. Стапката на инфлација во првиот квартал од 2011 година изнесува 4,1%.

Растот на цените на годишна основа е највисок во категоријата Исхрана од 9,1%, најмногу како резултат на повисоките цени на производите од жито и растителните масти. Во 2011 година категоријата Исхрана учествува со 38% во пресметковната структура на Индексот на трошоците на живот. Раст на цените е забележан и кај категориите: Сообраќајни средства и услуги од 4,9%, како

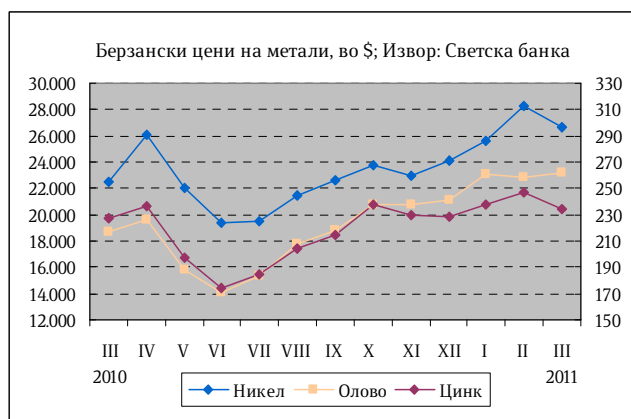

последича на растот на цените за течни горива и масла, Домување од 4,3%, Ресторани и хотели од 2,3%, Хигиена и здравје од 1,6%, Тутун и пијалаци и Облека и обувки од 1,2% и Административни и финансиски услуги од 0,1%. Пад е забележан кај цените за Култура и разонода од 1,0%.

Цените на мало во март 2011 година се повисоки за 4,7% во однос на март 2010 година.

Во март 2011 година цената на нафтата на светските берзи се зголеми за 10,1% во однос на претходниот месец и достигна вредност од 114,4 долари за барел. Споредено со март 2010 година, цената на нафтата е зголемена за 44,4%. Цената на природниот гас во март забележа минимален пад од 0,4% споредено со претходниот месец.

Во однос на металните производи, никелот како производ со високо учество во македонскиот извоз, на светските берзи во март се тргуваше со просечна цена од 26.710 долари за еден метрички тон (\$/мт), што претставува месечен пад на цената од 5,5%. Споредено со март 2010 година цената на никелот е повисока за 18,9%. Месечен пад на цените во март регистрираа и калајот за 3,0%, бакарот за 3,7%, цинкот за 5,0% и железна руда за 9,5%.

Цената на производите од челик во март е повисока за 8,0%, додека оловото регистрираше раст од 1,4% во однос на претходниот месец.

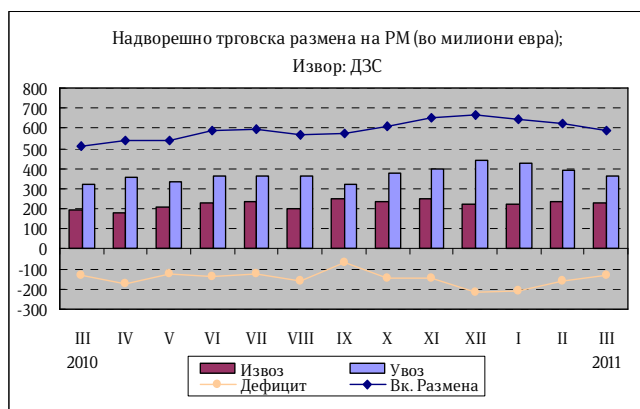
2. Надворешно трговска размена

Вкупната надворешно-трговска размена во првите три месеци од 2011 година бележи висок раст од 44% во однос на истиот период претходната година, а се објаснува со истовремено зголемување на извозот и увозот на стоки.

Извоз

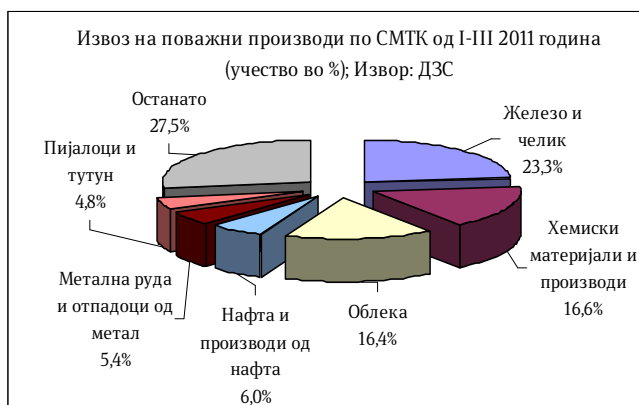
Анализирано на годишно ниво, во првиот квартал од 2011 година физичкиот обем на извозот бележи раст од 18%, а неговата вредност изнесува 682,3 милиони евра, што претставува висок раст од 41,1% во однос на првите три месеци од 2010 година.

Анализирано на месечно ниво, во март 2011 година извозот на стоки бележи минимален пад од 0,9%, во однос на претходниот месец. Сезонско прилагоденото движење на извозот во март бележи месечен пад од 8,7%, што укажува на позитивното влијание на сезонскиот фактор (7,8 п.п.) врз извозот во овој месец.

Согласно променетата структура, најзастапени производи во извозот се: катализаторите на носачи со благородни метали или нивни соединенија, следуваат производите од железо и челик (топло и ладновалани производи), фероникел, облека, преработки од нафта, феросилициум и др.

Главни групи производи (според СМТК) со најголемо учество во извозот во првите три месеци од 2011 година се: железо и челик со 23,3%, хемиски материи и производи 16,6%, облека 16,4%, нафта и производи од нафта 6%, метална руда и отпадоци од метал 5,4% и пијалаци и тутун 4,8%. Овие шест групи производи сочинуваат 72,6% од вкупниот извоз на државата.

Анализирано по економска намена, во првото тримесечие од 2011 година, значителен раст на извозот е забележан кај производите наменети за индустрија за 67,2% (154 милиони евра), споредено со истиот период претходната година. Извозот на производите наменети за лична потрошувачка и енергија бележи раст од 9,7% и 43,7%, односно 19 и 15 милиони евра соодветно.

Увоз

Увезените количини на стоки во првиот квартал се зголемени за 28,6%, а нивната вредност од 1.181,5 милиони евра е повисока за 45,9% во однос на првиот квартал 2010 година. Анализирано на месечно ниво, во март 2011 година увозот бележи пад од 8,4%, во однос на претходниот месец. Сезонско прилагоденото движење на увозот во март бележи месечен пад од 16,8%, што укажува на позитивното влијание на сезонскиот фактор (8,4 п.п.) врз увозот во овој месец.

Извоз на железо и челик *)				
	I-III 2010	I-III 2011	Салдо	Стапки во%
.000 T	166,0	192,0	26,0	15,7
Мил. ЕУР	107,0	159,0	52,0	48,6
Мил.\$	148,0	218,0	70,0	47,3

*)Претходни податоци

Увоз на железо и челик*)				
	I-III 2010	I-III 2011	Салдо	Стапки во%
.000 T	157,0	159,0	2,0	1,3
Мил. ЕУР	61,0	81,0	20,0	32,8
Мил.\$	84,0	110,0	26,0	31,0

*)Претходни податоци

Најзастапени производи во структурата на увозот се сурова нафта, платина и легурите на платина необработени или во прав, топовалани плоснати производи во макари, благородни метали во колоидна состојба и нивни

органски и неоргански соединенија, моторните возила за превоз на лица и друго.

Најголем дел од увозот на стоки (според СМТК) во првиот квартал од 2011 година отпаѓа на: нафта и производи од нафта (160,4 мил. евра, 13,6%), обоени метали (110 мил. евра, 9,3%), железо и челик (80,8 мил. евра, 6,8%), текстилни предива и слично (71,4 мил. евра, 6%), друмски возила (58,4 мил. евра, 4,9%), електрична енергија (44,8 мил. евра, 3,8%) и друго.

Во првото тримесечие од 2011 година, гледано по економска намена значителен раст на увозот е забележан кај производите наменети за индустрија за 81% (241,7 милиони евра), во однос на истиот квартал минатата година. Вредноста на увезените производи наменети за енергија изнесува 139 милиони евра, што претставува пораст од 92 милиони евра. Придонесот на увезените стоки за лична потрошувачка во вкупниот раст на увозот во првото тримесечие од 2011 година изнесува 1,8 п.п..

Салдо на трговска размена

Салдото на трговската размена во првиот квартал од 2011 година изнесува 499 милиони евра, што претставува проширување за 173 милиони евра, во однос на истиот период претходната година. Дезагрегирано, зголемувањето на негативното салдо на размената е резултат на комбиниран ефект од проширеното негативно салдо во размената со обоени метали, нафта и производи од нафта, неоргански хемиски производи, производи за боене и штавење, како и намаленото позитивно салдо на размената на метална руди и метални отпадоци. Во спротивна насока делуваше проширеното позитивно салдо во размената кај хемиски материи и производи, железо и челик, облека, овошје и зеленчук и друго. Ваквите движења во првите три месеци од 2011 година условија степенот на покриеност на увозот со извоз кој изнесува 57,7%, да се намали 2 п.п. во однос на истиот период претходната година.

Извоз на нафта и производи од нафта*)				
	I-III 2010	I-III 2011	Салдо	Стапки во%
.000 Т	74,0	67,0	-7,0	-9,5
Мил. ЕУР	34,0	41,0	7,0	20,6
Мил.\$	47,0	56,0	9,0	19,1

*)Претходни податоци

Увоз на нафта и производи од нафта*)				
	I-III 2010	I-III 2011	Салдо	Стапки во%
.000 Т	251,0	303,0	52,0	20,7
Мил. ЕУР	102,0	160,0	58,0	56,9
Мил.\$	141,0	219,0	78,0	55,3

*)Претходни податоци

Анализирано според економските групации на земјите, во март продолжи да расте извозот во ЕУ, ЕФТА и земјите во развој, освен во неразвиените земји, додека увозот од сите групации на земји бележи раст.

Во првите три месеци од 2011 година, при значително подобрена трговска размена со Европската унија (ЕУ 27) во однос на јануари-март 2010 година за

1,5 пати, учеството на размената со оваа интеграција во вкупната надворешно-трговска размена бележи позитивно поместување за 2,6 п.п. и изнесува 58,3%, при што извозот на стоки учествува со 63,2%, а увозот на стоки со 55,8%.

Како резултат на структурните промени во размената со странство, во првиот квартал од 2011 година, 32% од трговскиот дефицит на земјата е последица на дефицитот во размената со Велика Британија, а потоа следуваат Русија, Грција, Кина, Србија, Турција, Швајцарија, Бугарија и други. Суфицит во размената е остварен со Германија, Косово, Албанија, Белгија, Хрватска и други.

Валутна структура

Гледано по валутна структура, 67,8% од надворешно-трговската размена во првиот квартал 2011 година е реализирана во евра, што во однос на истиот период 2010 година претставува намалување од 6,5 п.п.. На страната на извозот и увозот, еврото е застапено со 78,4% и 61,8%, соодветно, при што застапеноста на еврото во извозот бележи позитивно поместување од само 1 п.п., а намалувањето на застапеноста кај увозот изнесува 10,6 п.п. во однос на првите три месеци од 2010 година. Намалувањето на структурното учество на еврото во увозот се должи на зголемениот увоз од Велика Британија изразен во фунти со учество од 13,3% во валутната структура на увозот.

Надворешно трговска размена на Република Македонија (по валути); пресметки на МФ												
валута	I-III 2010					I-III 2011					апсолутна промена во валутна вредност	релативна промена во валутна вредност (во%)
	колич. 000 t	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари	структ. во%	колич. 000 t	увоз во валута	просечен курс на денарот во однос на валутите	увоз во денари	структ. во%		
ЕУР	616	583.733.647	61,4015	35.842.121.526	72,4	679	734.064.529	61,5126	45.154.217.747	61,8	150.330.882	25,8
УСД	423	269.829.573	44,3686	11.971.960.393	24,2	589	384.467.737	45,0214	17.309.275.775	23,7	114.638.164	42,5
ГБП	1	21.652.715	69,2109	1.498.603.923	3,0	1	135.357.408	72,0363	9.750.646.826	13,3	113.704.693	525,1
ЕУР+УСД	1.040			47.814.081.919	96,6	1.269			72.214.140.347	98,8		
вк извоз:	1.042			49.510.864.403	100,0	1.272			73.060.202.790	100,0		47,6

Извор: Државен завод за статистика и НБРМ

3. Фискален сектор

Буџетски приходи

Во првите три месеци во 2011 година вкупните приходи на Буџетот изнесуваа 31.437 милиони денари, односно 7,0% од БДП, што претставува поголемо остварување за 6,5% во однос на 2010 година.

Даночните приходи во првите три месеци се реализирани во износ од 18.194 милиони денари и во однос на истиот период 2010 година се зголемени за 12,4%.

Данокот на додадена вредност е остварен во износ од 9.834 милиони денари, при што учеството на ДДВ во вкупните даночни приходи во 2011 година е доминантно и изнесува 54,1%. Акцизите се остварени во износ од 3.423 милиони денари (учество од 18,8% во даночните приходи). Така, од овие два даноци се остварени приходи од 13.257 милиони денари, односно речиси 3/4 од вкупните даночни приходи (2,9% од БДП). Притоа, ДДВ е наплатен во бруто износ од 14.548 милиони денари, од кои на даночните обврзници им е извршен поврат во износ од 4.714 милиони денари.

Структурата на прометот во земјата укажува дека прометот со добра и услуги кои се оданочуваат со општа даночна стапка од 18% е зголемен за 12,3%, а прометот кој се оданочува со бенефицирана даночна стапка од 5% е зголемен за 9,9%. Набљудувано по одделни категории на даноци, приходите од персоналниот данок се остварени во износ од 2.111 милиони денари и се зголемени за 6,2% на годишна основа. Споредено со 2010 година приходите од ДДВ забележаа рекорден раст од 19,9%, а акцизите забележаа поголемо остварување од 9,0%. Најголем пад од 15,1% остварија приходите од царини (значителен е падот по основ на доплати по годишни даночни биланси за намалување на вратената камата и на задржаниот данок на приход на странски правни лица, додека приходот за данок на исплатената дивиденда и друга распределба од добивката се зголемува). Приходите од царина се остварени во износ од 809 милиони денари.

Вкупни приходи и расходи (во милиони денари)		
	I-III 2010	I-III 2011
Вкупни приходи	29.520	31.437
Даноци	16.186	18.194
Персонален данок	2.111	2.242
Данок на добивка	879	920
ДДВ	8.204	9.834
Акцизи	3.140	3.423
Царини	953	809
Други даноци	722	774
Неданочни приходи	3.703	3.000
Придонеси	9.109	9.138
Вкупни расходи	33.624	35.150
Тековни расходи	30.396	31.154
Трансфери	20.687	21.523
Стоки и услуги	3.728	3.518
Плати	5.751	5.755
Камати	230	358
Капитални расходи	3.229	3.996

Неданочните приходи се намалени за 19,0% во однос на истиот период 2010 година, односно беа остварени во износ од 3.000 милиони денари (во овие приходи се приходите од административни такси, патарини, дивиденди и др.).

Капиталните приходи реализирани по основ на продажба на градежно земјиште и станови се остварија во износ од 543 милиони денари, што е повеќе за два пати (103,3 %) од реализираните средства во претходната година.

Социјалните придонеси од плата се остварени во износ од 9.138 милиони денари, што е повеќе за 0,3% споредено со истиот период од 2010 година, при што зголемување на наплатата се забележува кај придонесите за пензиско осигурување за 0,4%, кај придонесите за здравствено осигурување од 0,6%, додека кај придонесите за вработување се забележува намалување од 3,0%.

Буџетски расходи

Во периодот јануари - март 2011 година вкупните расходи на Буџетот изнесуваа 35.150 милиони денари, односно 7,8% од БДП, што е повеќе за 4,5% во однос на 2010 година.

Во структурата на реализираните вкупни расходи, тековните расходи во износ од 31.154 милиони денари учествуваа со 88,6% и се зголемени за 2,5% во однос на истите три месеци 2010 година, додека капиталните расходи кои изнесуваа 3.996 милиони денари, забележаа учество во вкупните расходи од 11,4% и се зголемени за 23,8% во споредба со истиот период лани.

Доминантно учество во тековните расходни ставки имаа трансферите кои изнесуваа 21.523 милиони денари, а втори по големина се платите и надоместоците со 5.755 милиони денари. Во вкупните расходи на Буџетот, структурното учество на расходите за плати и надоместоци изнесува 16,4% и во однос на 2010 година се минимално зголемени за 0,7%.

Расходите за стоки и услуги изнесуваа 3.518 милиони денари и споредено со истиот период од 2010 година се намалени за 5,6%.

Трансферите забележаа зголемување од 4,0% споредено со 2010 година и истите учествуваа со 61,2% во вкупните расходи. Учеството на категоријата други трансфери, кои ги вклучуваат трансферите кон единиците на локалната самоуправа, во вкупните расходи изнесуваше 15,4%. Трансферите кон Фондот за пензиско и инвалидско осигурување се извршени во износ од 9.521 милиони денари и претставуваа 27,1% од вкупните расходи.

Каматите се реализирани во износ од 358 милиони денари, што е повеќе за 55,7% во споредба со истиот период 2010 година. Ваквото зголемување е главно поради исплата на доспеани обврски за камати од домашно задолжување, како и за втората еврообврзница.

Буџетско салдо

Во периодот јануари- март 2011 година е остварен дефицит во Буџетот на Република Македонија од 3.713 милиони денари, што претставува 0,8% од БДП, додека дефицитот на Централниот буџет е остварен во износ од 3.205 милиони денари и претставува 0,7% од БДП.

4. Монетарен сектор

Примарни пари

Во март 2011 година примарните пари¹ забележаа забрзан раст од 7,6% на годишна основа, во услови на посилен раст на вкупните ликвидни средства на банките од 10% и раст на готовите пари во оптек² од 4,2%.

¹ Примарните пари се пресметани како збир од готовите пари во оптек (вклучително и готовината во благајна), задолжителната резерва во денари и во девизи и вишокот ликвидни средства над обврската за задолжителна резерва (во денари)

На месечна основа, примарните пари забележаа пад од 0,6%, како резултат на падот на готовите пари во оптек од 1,8%. Вкупната ликвидност на банките забележа месечен раст од 0,1%.

Народната банка на Република Македонија во март 2011 година ја задржа каматната стапка на благајничките записи непроменета, односно на ниво од 4,0%. Исто така, каматната стапка на кредитите преку ноќ се задржа на ниво од 5,5%.

Во март банките пласираа средства во новиот инструмент на НБРМ - записот за шестмесечен депозит, при што состојбата на крајот на март изнесува 8.590 милиони денари.

Депозитен потенцијал

Вкупниот депозитен потенцијал на банките³ во март 2011 година забележа месечен раст од 0,6%, во услови на раст на девизните депозити од 0,9% и денарските депозити од 0,3%. Од секторски аспект, месечниот раст на депозитите на домаќинствата изнесува 0,6%, додека депозитите на приватните претпријатија се зголемија за 1,3%.

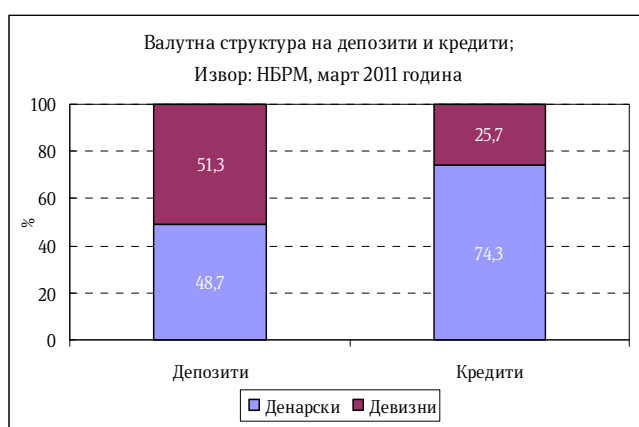
На годишна основа се забележува забавување на растот на депозитите. Имено, вкупните депозити во март 2011 година се зголемија за 12,4% на годишна основа, наспроти 13,2% во февруари 2011. Од секторски аспект растот главно беше движен од порастот на депозитите на домаќинствата од 14%, со што тие остварија придонес од 77%. Депозитите на претпријатијата забележаа годишен раст од 11,3%.

Анализирано според валутата, денарските депозити забележаа раст од 17,2% и имаат доминантен придонес од 65,1% во растот на вкупните депозити, додека депозитите во странска валута се повисоки за 8,1% на годишна основа.

Според рочноста, краткорочните депозити бележат раст од 7,6% на годишна основа (придонес од 43,3%), додека долгорочните депозити бележат висок раст од 39,1% (придонес од 41,6%). Депозитните пари забележаа пораст од 11,2% на годишна основа.

Кредити на банките

Во март 2011 година вкупните кредити на банките кон приватниот сектор на месечна основа се зголемија за 1,4%. Според секторската анализа, кредитите кон приватните претпријатија бележат пораст од 1,5%, додека кредитите кон домаќинствата се повисоки за 1,1%. Според валутата, кредитите во домашна

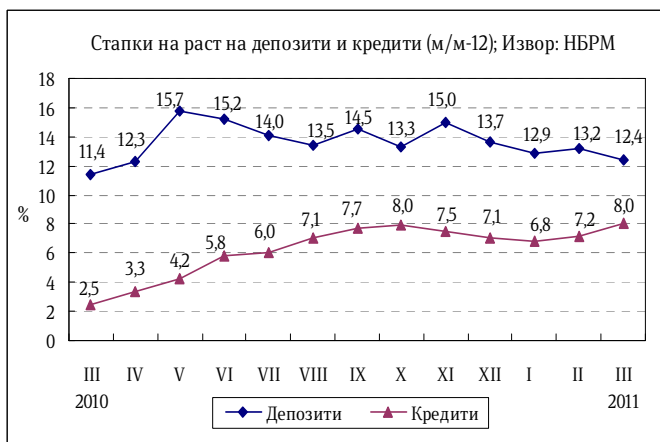

² Вклучува и готовина во благајна на банките

³ Почнувајќи од јануари 2009 година депозитите вклучуваат пресметана камата

валута се зголемија за 1% а кредитите во странска валута се зголемија за 2,5% на месечна основа.

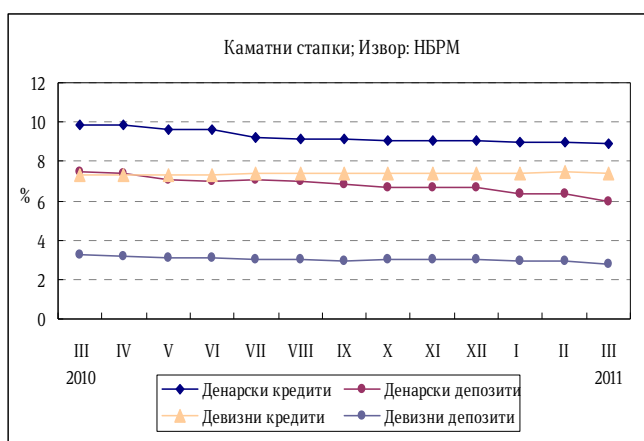
На годишна основа, се забележува интензивирање на кредитната активност на банките. Имено, стапката на раст на кредитите изнесува 8%, наспроти 7,2% во февруари 2011 година. Од секторски аспект, доминантен придонес од 67,9% во растот на вкупните кредити има кредитирањето на секторот на приватните претпријатија, кое е повисоко за 9,1% на годишна основа. Растот на кредитите кон домаќинствата во март изнесува 6,6%.

Од валутен аспект, денарските кредити бележат годишен раст од 3,2%, додека кредитите во странска валута регистрираат висок раст од 24,6%. Истовремено, долгорочните кредити бележат годишен раст од 13,8%, додека краткорочните кредити се пониски за 1,7%.

Каматни стапки

Во март 2011 година активните каматни стапки се непроменети во однос на претходниот месец. Активната каматна стапка на денарските кредити, која ги опфаќа каматните стапки на денарските кредити без валутна клаузула и на денарските кредити со валутна клаузула, изнесува 8,9%, што во однос на март 2010 година претставува намалување од 0,9п.п. Пасивната денарска стапка, која ги опфаќа каматните стапки на денарските депозити без валутна клаузула и на денарските депозити со валутна клаузула, изнесува 6%, што во однос на минатиот месец претставува намалување од 0,3п.п., додека во однос на март 2010 година претставува намалување од 1,5 п.п..

Каматна стапка на девизните кредити изнесува 7,4%, и е повисока за 0,1п.п. во однос на март 2010 година. Каматната стапка на девизните депозити изнесува 2,8%, што претставува намалување од 0,2 п.п. во однос на претходниот месец и намалување од 0,4п.п. во однос на март 2010 година.

Девизни резерви

Бруто девизните резерви на крајот на март 2011 година изнесуваа 1.900 милиони евра и во однос на февруари 2011 година се повисоки за 197,5 милиони евра, додека во однос на март 2010 година се повисоки за 293,4 милиони евра.

5. Социјален сектор

Број на нововработени и регистрирани невработени лица во АВРМ

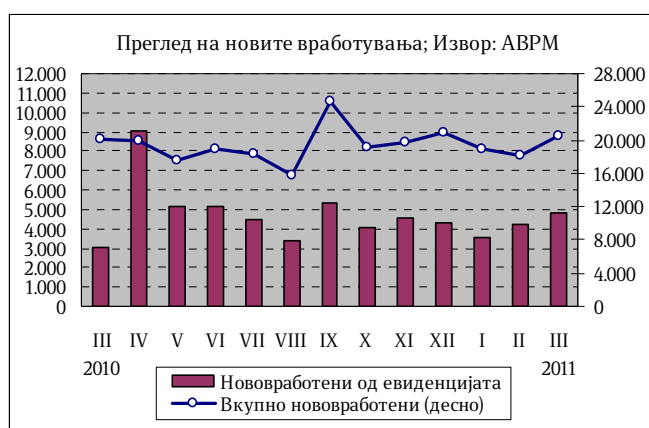
Во периодот јануари-март 2011 година во Агенцијата за вработување на Република Македонија регистрирани се вкупно 57.469 ново засновани работни односи. Од вкупниот број нововработени, 36,5% се вработени на неопределено време, додека останатиот дел се вработени на определено време и за вршење на сезонски работи. Споредено со истиот период од 2010 година се забележува намалување на бројот на засновани нови работни односи за 0,1%.

Во текот на месец март засновани се 20.502 нови работни односи, од кои 23,4% се од евиденцијата на невработени. Одливот на лица од Регистарот на Агенцијата за вработување на Република Македонија во март изнесува 9.805, од кои 47,9% претставуваат нови засновани работни односи. Во март во Агенцијата регистриран е прилив од 9.041 лице, од кои 48,1% се лица на кои им престанал работниот однос. Резултатот е намалување на невработеноста за 764 лица, односно за 0,2% во однос на претходниот месец. Така, во март 2011 година бројот на невработени лица изнесува 323.183. Споредено со истиот месец од 2010 година, бројот на невработени лица е намален за 5,4%.

Најголем дел од невработените, односно 65,9% се од урбани средини (градско население), а 57,4% се мажи. Анализирани според степенот на образование поголемиот дел, односно 51,9% од невработените се неквалификувани или полуквалификувани, додека само 8,3% имаат вишо или повисоко ниво на образование. Гледано според возрасни групи, најголемиот дел или 57,4% од невработените припаѓаат на возрасната група 25-49 години. Според времето на чекање на вработување, 50,1% од невработените лица чекаат вработување од 1 до 7 години, додека 29,6% чекаат вработување 8 и повеќе години.

Плати

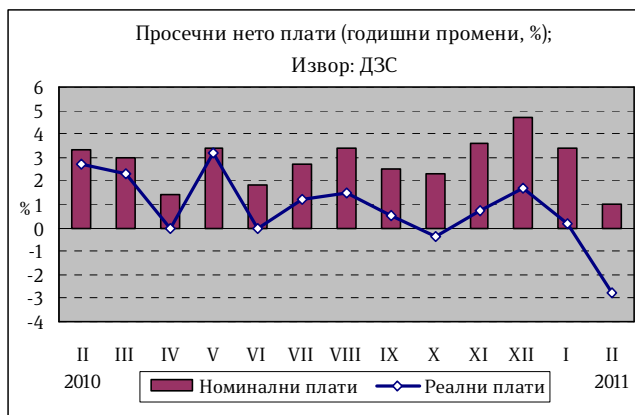
Согласно податоците на Државниот завод за статистика, просечната месечна исплатена бруто плата по вработен во февруари 2011 година (последни

расположиви податоци) изнесува 30.032 денари, додека просечно исплатената нето плата за истиот месец изнесува 21.433 денари⁴.

Просечната нето и бруто плата по вработен во однос на јануари 2011 година номинално се пониски за 2,8%, додека реално истите бележат пад од 3,7%.

Просечната месечна нето плата во февруари 2011 година споредена со истиот месец од 2010 година бележи номинален раст од 1,0%, додека реално просечната плата е пониска за 2,8%. Просечната месечна бруто плата во февруари 2011 година споредена со истиот месец од 2010 година номинално порасна за 0,9%, додека реално, просечната бруто плата е пониска за 2,8%.

Кумулативно, во периодот јануари-февруари 2011 година просечната нето плата бележи номинален раст од 0,7%, додека реално е пониска за 2,8%. Во истиот период, просечната бруто плата бележи номинален раст од 0,6%, а реално е пониска за 2,9%.

Највисок раст на просечната месечна бруто и нето плата по вработен во февруари 2011 година во однос на февруари 2010 година, е забележан во секторите Други услужни дејности (19,4% бруто плата и 19,3% нето плата), Рударство и вадење камен (13,6% бруто плата и 16,2% нето плата), Уметност, забава и рекреација (8,9% бруто плата и 9,1% нето плата).

Процентот на вработени кои не примиле плата во февруари 2011 година изнесува 2,2%, што претставува намалување од 1,1 п.п. во споредба со истиот месец од претходната година, додека во однос на јануари 2011 година намалувањето изнесува 0,1 п.п.

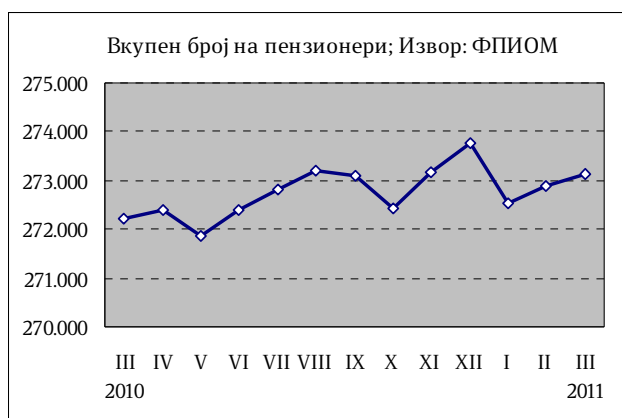
Пензии

Во март 2011 година во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување евидентирани се 273.129 пензионери, што претставува намалување од 0,3% во однос на истиот месец од 2010 година. Во однос на февруари 2011 година бројот на корисници на пензија е поголем за 259 лица. Од вкупниот број на пензионери 55,2% се корисници на старосна пензија, 27,5% на семејна пензија и 17,3% на инвалидска пензија.

За исплата на пензии во март 2011 година потрошени се 2.973 милиони денари, што претставува 54,1% од вкупните социјални трансфери⁵.

⁴ Државниот завод за статистика, на почетокот на оваа година, ја примени новата Национална класификација на дејностите (НДК Рев.2), за прибирање и обработка на податоците на просечната месечна исплатена бруто и нето плата.

Просечната пензија во март 2011 година изнесува 10.600 денари, што на годишно ниво претставува зголемување од 4,9%. Соодносот на просечната пензија со просечната исплатена плата во февруари 2010 година (последни расположиви податоци) изнесува 50,8%.

⁵ Категоријата социјални трансфери опфаќа пензиите, паричен надоместок во случај на невработеност, социјалните помошти и расходите за здравствената заштита.